

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นสิ่งที่แสดงถึงภูมิปัญญาของมนุษย์ มนุษย์สามารถพัฒนาเสียงที่เปล่งออกมาตามธรรมชาติให้กลายเป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความรู้สึก ความต้องการของตนให้ผู้อื่นได้รู้และสื่อสารกันจนเกิดเป็นภาษา อีกทั้งช่วยติดต่อสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมวลมนุษยชาติ ภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะให้คนได้รู้จัก วิทยาการต่าง ๆ ภาษาเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่ายิ่งของแต่ละชาติและเปรียบเสมือนเป็นหัวใจของสังคมมนุษย์ รวมทั้งเป็นปัจจัยให้มนุษย์เราดำเนินชีวิตร่วมกันได้อย่างสันติสุข ด้วยเหตุนี้ภาษาจึงมีความสำคัญต่อความเป็นอยู่และความเจริญของคนในชาติมาก ประเทศไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติที่ชาวไทยภาคภูมิใจและช่วยกันธำรงภาษาไทยไว้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้เน้นความสำคัญการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการเป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลสังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 12 และมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีมติเห็นชอบให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แทนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ. 293/2551 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีวิสัยทัศน์โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ หลักการสำคัญคือเป็นหลักสูตร

การศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้ จุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกข้อหนึ่งคือ มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอันได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งมี 8 สาระการเรียนรู้ที่การศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดวางแผนขึ้น

สาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มมาตรฐานสาระการเรียนรู้หนึ่งที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้เพราะภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติ ให้มีความเป็นไทย โดยมุ่งเน้นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง ทักษะที่สำคัญได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟังการดูและการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม โดยมีสาระที่สำคัญประกอบด้วย 5 สาระ และมีมาตรฐาน สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ดังนั้นการอ่านจึงมีความสำคัญตามความหมายการอ่านกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 7) ให้ความหมายว่าเป็นการแปลความหมายของตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิดและเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิดหรือสาระเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ฉะนั้นการอ่านย่อมเป็นทักษะที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการเรียนการสอนในกลุ่มสาระวิชาภาษาไทยเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ หากอ่านไม่ได้การเรียนการสอนย่อมพบอุปสรรคอย่างมาก ทำให้เกิดผลที่ตามมา ดังเช่น พฤติกรรมในการเรียนของเด็กเปลี่ยนไป หงอยเหงาเก็บกด Strang (1967, หน้า 11) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดในการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ประมาณร้อยละ 80 – 90 ทักษะการอ่าน เป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอนต้องอาศัยบทบาทนี้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีแก่เด็กตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 1 มาตรา 6 ว่าไว้ "การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข" สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2550, หน้า 33) มีแนวคิดว่าการอ่านเป็นทักษะที่ต้องฝึกให้มาก เด็กที่มีทักษะในการอ่านไว มีสมาธิ มีอารมณ์และจินตนาการทำให้เกิดความคิด

การเรียนรู้จริง โดยผ่านประสบการณ์มีโอกาสได้เห็น ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองย่อมเกิดการเรียนรู้ อัจฉรา ชิวพันธ์ (2551, หน้า 2 – 4) ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดคือ ครูต้องมีการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนอย่างรอบคอบโดยมุ่งให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะและความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียน การเล่นเกม การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งผลต่อเด็กให้เกิดการพัฒนา การเรียนรู้เต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ (2551, หน้า 22) ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ การฝึก การพัฒนาเพื่อมีการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในลักษณะที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และทำงานแบบท้าทายมากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิด การฝึกและแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ในทุกด้าน ทำให้ผู้เรียน ได้เกิดการพัฒนาเรียนรู้เต็มตาม ศักยภาพ

ผู้วิจัยปฏิบัติการสอนนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปิงเมือง ตั้งอยู่เลขที่ 21 ถนนศรีปิงเมือง ตำบลช้างคลาน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่เป็นโรงเรียนในสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เปิดทำการสอน ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 512 คน จำนวนครู 30 คน มีอาคารเรียนรวม 5 หลัง โดยแบ่งเป็นอาคารเรียนระดับอนุบาล ประถมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษาตอนปลาย อาคารมัธยมศึกษาตอนต้น และอาคารวิชาชีพ นักเรียนที่มาเรียนใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเฉลี่ยร้อยละ 70 เป็นนักเรียนที่ย้ายติดตามผู้ปกครองมาจากที่อื่น และไม่ผ่านในระดับชั้นอนุบาลมาก่อนจึงทำให้การพัฒนาการอ่านมีปัญหาและยังส่งผลการเรียน ในกลุ่มสาระวิชาอื่นๆด้วย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ได้มีการประเมินผลการเรียนปลาย ภาคเรียนที่ 1 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏว่าผลการทดสอบการประเมินการอ่านของ นักเรียนร้อยละ 80 ไม่สามารถผ่านการประเมินโดยเฉพาะคำและการอ่านคำที่มีตัวสะกด ซึ่งใน ระดับชั้นนี้คำที่มีตัวสะกดตามมาตราตัวสะกดได้แก่ มาตราตัวสะกดแม่กง แม่กน แม่กด แม่ก กว แม่เกย แม่กม แม่กบ การอ่านคำที่มีตัวสะกดพบปัญหาได้แก่ อ่านคำที่มีตัวสะกด ไม่ออก ไม่รู้จักการประสมคำที่มีตัวสะกด การอ่านสะกดคำไม่ได้ อ่านไม่คล่อง การจัด กระบวนการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานวิชาภาษาไทยให้เป็นไปตามนโยบาย การศึกษาแห่งชาติต้องปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจึงทำการศึกษาเพื่อฝึกให้เด็ก อ่านภาษาไทยได้ การแก้ปัญหาการอ่านคำที่มีตัวสะกดของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเริ่มด้วยการจัดกิจกรรมการสร้างเกมที่สอดคล้องกับการอ่านคำที่มีตัวสะกด ซึ่งเป็นเกมที่เล่น เพื่อประกอบการเรียนอย่างง่าย ๆ โดยเริ่มจากการเรียนอ่านทางตาโดยอ่านบัตรคำ ประกอบภาพ

รู้จักพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และมาตราตัวสะกดต่าง ๆ แล้วนำมาประสมอ่านเป็นคำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตรา การทำกิจกรรมโดยการอ่านคำและนำมาอ่านให้เพื่อนฟัง สามารถอ่านได้อย่างถูกต้องนั้นต้องผ่านการเรียนรู้ด้านการจดจำ และการคิดจนเกิดความเข้าใจในภาษาที่ต้องอ่านได้อย่างถูกต้อง และสื่อสารได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งการนำนวัตกรรมหรือสิ่งที่มากระตุ้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติและฝึกฝนช่วยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้เต็มตามศักยภาพ เกมเป็นนวัตกรรมที่ครูผู้สอนสร้างขึ้น โดยอาศัยเทคนิควิธี โดยเฉพาะเพื่อการอ่านคำที่มีตัวสะกดเป็นการนำไปใช้เสริมประกอบการเรียนการสอน บันลือ พฤกษ์วัน (2551, หน้า 219) กิจกรรมการเล่นเกมเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ตลอดปีการศึกษา การนำความรู้ไปสู่การเล่นต้องอาศัยสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว มีการใช้ภาษาเป็นเครื่องกำหนดประสบการณ์อันเป็นพื้นฐานการฝึกทักษะ ความคิดเห็นของ Lee (1986, หน้า 1) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนภาษาไม่ใช่เป็นเพียงแต่การสอนเท่านั้น แต่การสอนต้องให้ผู้เรียนมีความสนุกสนานหากขาดความสนุกสนานสิ่งที่เรียนไม่มีความน่าสนใจ การใช้เกมช่วยสอนทำให้สิ่งที่เรียนเป็นเรื่องง่ายโดยที่สาระสำคัญของเกมต้องสอดคล้องกับเรื่องที่สอน เน้นลักษณะการเล่นแบบง่าย ๆ สนุกสนานเหมาะสมกับวัย กิจกรรมการเล่นเกมมาประกอบการเรียน โดยอาศัยเทคนิควิธีของการแก้ไขการอ่านคำที่มีตัวสะกดใช้สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ตัดสินใจศึกษาเรื่องการใช้เกมเสริมทักษะการอ่านคำที่มีตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมืองเพื่อให้เด็กเกิดความสนุกสนานแล้วยังทำให้เด็กมีการจดจำ การคิดทำให้เกิดการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะภาษาการอ่านคำที่มีตัวสะกดในวิชาภาษาไทย และมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาภาษาไทยได้ในระดับที่ดีขึ้น ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาผลการใช้เกมในวิชาภาษาไทยเพื่อเสริมทักษะการอ่านคำที่มีตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมือง

สมมติฐานในการศึกษา

1. การใช้เกมเสริมทักษะการอ่านคำที่มีตัวสะกดในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมืองที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐาน $E_1/E_2 = 80/80$
2. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมืองมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านคำที่มีตัวสะกดสูงขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนเทศบาลวัดศรีปิงเมือง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนเทศบาลวัดศรีปิงเมือง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 23 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง

2. ด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ การใช้เกมเสริมทักษะการอ่านคำที่มีตัวสะกดมาตรา ตัวสะกดแม่กง แม่กน แม่กด แม่กก แม่เกอว แม่เกย แม่กม แม่กบ

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น คือ การได้รับการสอนโดยใช้เกมเสริมทักษะการอ่านคำที่มีตัวสะกด มีมาตราตัวสะกดแม่กง แม่กน แม่กด แม่กก แม่เกอว แม่เกย แม่กม แม่กบ

3.2 ตัวแปรตาม คือ คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังการใช้เกมเสริมทักษะการอ่านคำที่มีตัวสะกด

นิยามศัพท์เฉพาะ

การใช้เกมเสริมทักษะการอ่าน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นโดยมีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์ การเรียนรู้ สาระสำคัญหรือแนวคิดหลัก สาระการเรียนรู้ / เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การบันทึกผลหลังสอน ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 คำที่มีตัวสะกดแม่กง 3 เกม เวลา 3 ชั่วโมง หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 คำที่มีตัวสะกดแม่กน 3 เกม เวลา 3 ชั่วโมง หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 คำที่มีตัวสะกดแม่กด 3 เกม เวลา 3 ชั่วโมง หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 คำที่มีตัวสะกดแม่กก 3 เกม เวลา 3 ชั่วโมง หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 คำที่มีตัวสะกดแม่กบ 3 เกม เวลา 3 ชั่วโมง หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 คำที่มีตัวสะกดแม่กม เวลา 3 เกม เวลา 3 ชั่วโมง หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 คำที่มีตัวสะกดแม่เกย 3 เกม เวลา 3 ชั่วโมง หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 คำที่มีตัวสะกดแม่กม 3 เกม เวลา 3 ชั่วโมง

เกมเสริมทักษะการอ่าน หมายถึง กิจกรรมการเล่นเกมที่ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทยในเรื่องทักษะการอ่านคำที่มีตัวสะกด ได้แก่ เกมใครไวกว่า เกมบอกไปท้ายคำ เกมกึ่งึ่งจ้ำจายตลาด เกมวิ่งหาแม่กน เกมสอยดาวแม่กน เกมเราอ่านว่าอย่างไร เกมคว่ำไปหงายมีภาษา เกมคำนำโชค เกมแม่กดจ้ำอยู่ไหน เกมจ้ำได้จ้ำเอา เกมจับปลา เกมพายุหมุน เกมจู้! จู้! บอกหน่อย เกมคำแม่กบเพื่อเธอ เกมกระชิบหู เกมเลือกคำลงในตะกร้า เกมตกปลาหาพวก เกมบอกต่อกันหน่อย เกมจับปลาผสมคำ เกมจับปลาหาคำ เกมพายุหมุน เกมบอกไปได้ดาว เกมลุ้นโชค เกมหาคำที่มีว สะกดจากรหัสภาพ ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนปนเล่น โดยมีกฎ กติกา สามารถเล่นเป็นกลุ่ม แต่ละชุดมีวิธีการเล่นที่ชัดเจน

การอ่าน หมายถึง การออกเสียงคำที่มีตัวสะกดประกอบด้วย มาตราตัวสะกดแม่กน แม่กน แม่กด แม่กม แม่เกอว แม่เกย แม่กม แม่กบ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการสร้างเกมเสริมการเรียนรู้ประกอบการเรียนเรื่องคำที่มีตัวสะกดให้แก่ นักเรียนที่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เป็นแนวทางสำหรับปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนสำหรับการเรียน โดยใช้เกมเป็นนวัตกรรม
3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียน โดยใช้เกมเสริมทักษะในรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป